

Kasvatuksen tulevaisuus?

Syksy on sadonkorjuun ja uudistumisen aikaa. Ajatus kääntyy vaivattomasti kysymyksiin siitä, mitä Kasvatuksessa on saatu aikaiseksi, mitä olisi syytä ottaa opiksi ja mitkä ovat seuraavat askeleet lehden kehittämistyössä. Myös tutkitusti kumuloituva, ajassa kestävä kehittämistyö edellyttää säännöllistä toiminnan arviointia ja tarvittaessa suunnan korjaamista. Omalta osaltani tilinpäätös on ajankohtainen myös siksi, että kauteni Kasvatuksen päätoimittajana päättyy vuoden 2023 lopussa, jolloin suuntaan kohti uusia tieteellisiä seikkailuja.

Aloittaessani Kasvatuksen päätoimittajana 2020 olivat lehden kehittämisen peruslähtökohdat kunnossa: Kasvatuksella on jo pitkään ollut vakiintunut asema kotimaisten tiedelehtien joukossa. Se on ainoa JUFO 2 -tasolle luokiteltu kotimainen, kansalliskielinen kasvatusalan tiedelehti.

Ryhdyimme toimeen lehden kehittämiseksi ja julkaisuprosessin edistämiseksi. Otimme toimituksessa käyttöön säännölliset viikkopalaverit, joissa käydään läpi lehteen lähetetyt käsikirjoitukset. Päätoimittajat alkoivat lähestyä arvioitsijoita henkilökohtaisesti, ja toimitusneuvoston jäsenet osallistettiin vuosittain 2–5 käsikirjoituksen arviointiin sekä arvioitsijoiden rekrytointiin. Julkaisuprosessin vaiheita selkeytettiin, ja kirjoittajaohjeet uudistettiin. Otimme myös käyttöön käsikirjoitusten elektronisen lähettämisyjärjestelmän Journal.fi-alustalla. Resurssien kaventuessa vastuu artikkelien kielenhuollosta siirtyi puolestaan kirjoittajille.

Viime vuonna teimme Kasvatuksessa huipputuloksen: lehteen julkaistavaksi lähetettyjen käsikirjoitusten määrä tuplaantui. Kiitos siitä kuuluu kasvatustieteen tutkijoille. Ei ole itsestään selvää, että tutkija valitsee Kasvatuksen kotimaisena tiedejulkaisuna kansainvälisen julkaisufooruminsa sijaan. Kansalliskielisen kasvatustieteellisen tutkimuksen elinvoimaisuuden, tutkimuksen kansallisen tavoitettavuuden ja vaikuttavuuden kannalta se on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää.

Lehden ensimmäinen elektroninen numero ilmestyi toukokuussa 2021 osoitteessa <https://journal.fi/kasvatus>. Vuoden 2024 alussa viimeistelimme digiloikan ja jätämme lopullisesti hyvätit paperilehdelle Kasvatuksen siirtyessä yksinomaan verkkolehdeksi. Kasvatus on yhä viivästetysti avoin eli tilausmaksullinen julkaisu, joka avautuu 12 kuukauden embargon jälkeen ilmaiseksi luettavaksi. Täysin avoimina ja maksutta luettavissa ovat tätä kirjoittaessa numerot 1/21–3/2022, ja 4/22 numero avautuu 25.10.2023.

Kasvatuksen tulevaisuudessa siintää todennäköisesti siirtyminen täysin avoimeen, lukijalle ilmaiseen julkaisumalliin. Tämä lisäisi edelleen kansalliskielisen kasvatustieteellisen tutkimuksen saavutettavuutta, laventaisi lehden lukijakuntaa ja edistäisi kasvatustieteellisen tutkimuksen hyödyntämistä koulutuksen kehittämisen tukena. Julkaisumalliin siirtyminen kuitenkin edellyttää riittävää rahoituspohjaa tilausmaksujen ja Kopiosto-korvauksien jäädessä pois. Täysin avointa tasokasta tiedelehteä ei valitettavasti kengännauhahudjeteilla tehdä. Parhailtaan valmisteilla oleva kotimaisen tiedejulkaisemisen rahoitusmalli tarjoaa toivottavasti ratkaisuja resurssikysymyksiin.

Kasvatus on pyrkinyt aiempaa lähemmäksi tutkijoiden arkea ja nostamaan kasvatustieteellistä tutkimusta ja tutkijoiden työtä esille. Lehden uusia avauksia viimeisen kahden vuoden aikana ovat olleet Tutkijalta suoraan kuultua -henkilöhaastattelut ja Kasvatustieteellisen seuran Vuoden väitöskirja -palkinnon saaneen kutsuminen kirjoittamaan lehteen pääkirjoitus. Kasvatuksen joka toinen vuosi jaettava Ansioitunut arvioitsija -palkinto jaettiin ensimmäisen kerran 2022. Näin lehti haluaa antaa tunnustusta arvioitsijoiden arvokkaalle asiantuntijatyölle, joka jää muutoin usein näkymättömäksi. Ilman arvioitsijoiden tekemää vapaaehtoistyötä lehdessä ei julkaistaisi yhtäkään vertaisarvioitua artikkelia.

Paljon on siis tehty ja opittu. Ja paljon on vielä kehitettävää, erityisesti julkaisuprosessin sujuvoittamisen osalta. Ensi vuoden alusta lehteä tulevaisuuteen luotsaa uusi päätoimittajapari: akatemiatutkija, dosentti Heta Tuominen Itä-Suomen yliopistosta ja yliopistonlehtori, dosentti Rauno Huttunen Turun yliopistosta.

Lämmin kiitos kuluneista vuosista kirjoittajille, arvioitsijoille sekä kollegoilleni lehden toimitusneuvostossa ja toimituksessa. Ilman teitä ei olisi Kasvatus-lehteä.

Kirsi Pyhältö